

Lukovanský zpravodaj

Z obsahu:

Slovo starosty • Informace z obce • Informace rozvojového výboru

• Zprávičky ze školičky • Informace lukovanských spolků

• Historické okénko • Společenská rubrika • Právní poradna •

Pozvánky na akce

BŘEZEN 2024

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

rozhodnutím MěÚ Rosice Odboru životního prostředí byla dne 27. 11. 2024 stavba kanalizace uvedena do předčasného užívání a čistírna odpadních vod do zkušebního provozu. V současné době probíhá odstraňování zjištěných záručních vad. Ke konci února bylo ke kanalizaci připojeno cca 60 nemovitostí, tedy asi 200 ekvivalentních obyvatel, což činí zhruba 1/3 plánované kapacity ČOV. V provozu je tak zatím 1. linka, se zprovozněním 2. linky se počítá v průběhu letošního jara. Vzhledem k podmínkám poskytovatele dotace, Státního fondu životního prostředí České republiky - smlouva č. 1190400058, je třeba, aby byly do konce června 2024 ke kanalizaci připojeny, pokud možno, všechny místní domácnosti. Pro udržení celkové výše dotace je totiž potřeba již do podzimu 2024 splňovat určitá procenta vyčištěnosti odpadních vod a jejich nedosažení by mohlo ve svém důsledku způsobit krácení poskytnuté dotace. Proto si dovoluji, se v této souvislosti obrátit na majitele nemovitostí se žádostí o připojení svých domácností ke kanalizaci, a to v termínu do konce června 2024, aby tak mohlo již od měsíce července dojít k požadovanému měření vyčištěnosti odpadních vod. Pro majitele nemovitostí a pozemků, k jejichž poškození došlo vlivem stavby, připomínám, že lze tyto závady i nadále nahlašovat během pětileté lhůty, po kterou trvají záruky stavby.

V průběhu letošního roku bude pokračováno v opravách místních komunikací. Po jednání se Správou a údržbou silnic Jiho-moravského kraje byla dohodnuta oprava povrchu komunikace v prostoru „Točny“. Zároveň s touto akcí dojde ze strany obce k úpravám okolního veřejného prostranství. Vzhledem k poloze uváděných prostor - v sousedství s plánovaným novým chod-

níkem, je ze strany obce záměr provést všechny tyto akce současně. Zároveň by mělo dojít i k dobudování části chodníku v místě „U Kapličky“ tak, aby byl zajištěn bezpečný průchod chodců, zejména dětí, i podél této části krajské komunikace.

Dále plánujeme zrevidovat a vyčistit vpustě a k nim přiléhající části dešťové kanalizace, kdy u některých dokonce došlo v minulosti k jejich záměrnému zasypání ze strany občanů kvůli šířícímu se zápachu. Osobně jsem byl přítomen odstraňování usedlého kalu v dešťové kanalizaci a dle zjištěných míst výskytu usazenin v kanalizaci, se jedná o dlouhodobou záležitost – k zanesení tak nedošlo až vlivem nedávného budování kanalizace a ČOV.

Majitelům tzv. „autovraků“ zaparkovaným na obecních pozemcích, bych chtěl touto cestou připomenout moje předchozí opakované ústní žádosti o jejich dobrovolné odstranění. Pokud tak nebude učiněno do konce března, budu muset, ač nerad, přikročit k razantnějším krokům a věc řešit zasláním výzvy k odstranění, včetně jejího vyvěšení na úřední desce. Následné náklady vzniklé v souvislosti s jejich odstavením a odstraněním ponese, v případě neuposlechnutí výzvy, provozovatel.

Zanedlouho budeme slavit velikonoční svátky, a proto Vám chci touto cestou popřát jejich radostné a klidné prožití. A na Zelený čtvrtek Vás srdečně zvu, jménem obecního úřadu, do místní hospůdky. Na čepu bude zelený Velikonoční krasličák, a němu k zakousnutí něco dobrého z udírny, jako chuťovky pikantní utopenci, nakládaný hermelín či bramboráky, dále limo a káva, a k ní i nějaká sladká tečka.

Mějte krásné jarní dny, přátelé.

Miroslav Hájek

Výpisy z usnesení Zastupitelstva obce Lukovany přijatých na veřejném zasedání zastupitelstva dne 12. 4. 2024

Usnesení č. 2411122

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje zapisovatelkou dnešního zápisu paní Michaelu Císařovou a ověřovatele zápisu paní Veroniku Harsovou a pana Martina Nesrstu.

Usnesení č. 2411123

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje přednesené body programu veřejného zasedání č. 1 až 12 a dále schvaluje zařazení Projednání dodatku č. 1 k Veřejnoprávní smlouvě o přenosu příslušnosti k projednávání přestupků ze dne 19. 12. 2017 jako bodu č. 13 programu, jako bod č. 14. bude zařazena diskuze.

Usnesení č. 2411124

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje účetní závěrku Mateřské školy Lukovany za rok 2023.

Usnesení č. 2411125

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje výsledek hospodaření Mateřské školy Lukovany.

Usnesení č. 2311126

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje převod výsledku hospodaření Mateřské školy Lukovany za rok 2023 ve výši 72 334,84,- Kč do rezervního fondu Mateřské školy Lukovany.

Usnesení č. 2411127

Zastupitelstvo obce Lukovany revokuje usnesení č. 2411117.

Usnesení č. 2411128

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje zvýšení ceny za užívání hrobového místa, která se skládá jednak z ceny nájemného za hrobové místo a dále z ceny služeb s nájmem spojených, pro nově uzavírané smlouvy o nájmu hrobového místa následovně. Cena za užívání hrobového místa je stanovena částkou ve výši 10,- Kč m² za rok a cena za služby s nájmem spojené částkou ve výši 50,- Kč za rok.

Usnesení č. 2411129

Zastupitelstvo obce Lukovany zamítá žádost Spolku seniorů Zbýšov u Brna, IČ 19885598 (dříve Pobočný spolek zdravotně postižených Brněnska – Zbýšov) o poskytnutí finančního příspěvku na jeho činnost na rok 2024.

Usnesení č. 2411130

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje jako členku rozvojového výboru paní Ing. Michaelu Zímovou.

Usnesení č. 2411131

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje jako členku rozvojového výboru paní Lucii Bartoňovou.

Usnesení č. 2411132

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje žádost o příspěvek ve výši 5 000,- Kč na podporu Linky bezpečí, z. s.

Usnesení č. 2411133

Zastupitelstvo obce Lukovany zamítá žádost pana xxxxxxxxx o odprodej části pozemku p. č. 4671, k. ú. Lukovany, v majetku obce Lukovany.

Usnesení č. 2411134

Zastupitelstvo obce Lukovany pověřuje starostu obce Lukovany Miroslava Hájka, aby na Valné hromadě Svazků vodovodů a kanalizací Ivančice hlasoval ve věci schválení Dodatku č. 1 stanov Svazku.

Usnesení č. 2411135

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo žadateli panu xxxxxxxxx poskytnutí individuální podpory za účelem pořádání Lukovanských hodů ve výši 70 000 Kč.

Usnesení č. 2411136

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo poskytnutí individuální podpory paní xxxxxxxxx na činnost Klubu přátel šálku čaje ve výši 18 000,- Kč.

Usnesení č. 2411137

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje poskytnutí individuální podpory Mysliveckému sdružení Pooslaví z . s. ve výši 20 000,- Kč.

Usnesení č. 2411138

Zastupitelstvo obce Lukovany schválilo po-

skytnutí individuální podpory v roce 2024 Lukovanskému spolku ve výši 30 000,- Kč.

Usnesení č. 2411139

Zastupitelstvo obce Lukovany schvaluje dodatek č. 1 k Veřejnoprávní smlouvě o přenosu příslušnosti k projednávání přestupků ze dne 19. 12. 2017.

Informace z obce

Místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství a poplatek ze psů

Vážení občané, dovolujeme si vás upozornit, že podle aktuálně platných obecních závazných vyhlášek Obce Lukovany o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství a o místním poplatku ze psů jsou oba poplatky za rok 2024 splatné nejpozději do **31. května 2024** (do tohoto data musí být platba připsána na účet obce).

Sazba poplatku v případě odpadů činí **800 Kč** pro fyzickou osobu přihlášenou k trvalému pobytu v obci, nebo vlastníka nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce Lukovany. Spoluvlastníci nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci jsou povinni plnit poplatkovou povinnost společně a nerozdílně.

Sazba poplatku za jednoho psa a kalendářní rok činí **150 Kč**, za druhého a dalšího psa téhož držitele 150 Kč. Poplatek ze psů platí držitel psa. Držitelem je pro účely tohoto poplatku osoba, která je přihlášená nebo má sídlo na území České republiky - poplatek ze psů pak platí poplatník obci, příslušné podle svého místa přihlášení nebo sídla. Poplatek ze psů se platí ze psů starších 3 měsíců. Od poplatku ze psů je osvobozen držitel psa, kterým je osoba nevidomá, osoba, která je považována za závislou na pomoci jiné fyzické

osoby podle zákona upravujícího sociální služby, osoba, která je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P, osoba provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osoba provozující útulek pro zvířata nebo osoba, které stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis.

Každý poplatník je povinen ohlásit správci poplatku jak vznik a zánik poplatkové povinnosti do 30 dnů ode dne vzniku své poplatkové povinnosti a jakékoliv změny v ohlášených skutečnostech do 15 dnů ode dne, kdy změna nastala.

Celé znění obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství a o místním poplatku ze psů naleznete na webových stránkách Obce Lukovany-Úřad-Obecní vyhlášky a nařízení (www.lukovany.cz/urad/obecni-vyhlascky-a-narizeni/).

Platbu místního poplatku můžete provést na účet obce číslo 13020641/0100 (jako variabilní symbol uveďte číslo nemovitosti, ve které máte hlášený trvalý pobyt, nebo kterou vlastníte) nebo v hotovosti na pokladně Obecního úřadu Lukovany.

Rekapitulace poplatků:

Roční poplatek za odpady	800 Kč
Roční poplatek za psa	150 Kč
(každý další pes	150 Kč)
Číslo účtu	13020641/0100
Splatnost	31. května 2024

Zápis dětí do Mateřské školy Lukovany

Zápis dětí do Mateřské školy Lukovany je stanoven na den **6. 5. 2024** a bude probíhat v distanční podobě. Kritéria pro přijímání dětí do MŠ Lukovany ve školním roce 2024/2025 naleznete na webových stránkách www.mslukovany.cz/pro-rodice/zapis-do-ms/.

K žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání je třeba dále doložit:

1/ Potvrzení praktického dětského lékaře na žádosti o očkování a zdravotním stavu dítěte,

2/ Kopii rodného listu dítěte,

3/ Souhlas se zpracováním osobních údajů.

Tiskopisy naleznete na webových stránkách Mateřské školy Lukovany (www.mslukovany.cz/pro-rodice/zapis-do-ms/). Vyplněné a podepsané tiskopisy je třeba doručit do MŠ Lukovany v době od 3. 5. 2024 do 6. 5. 2024, a to následujícími způsoby:

- do datové schránky školy,
- e-mailem s elektronickým podpisem zákonného zástupce,

- poštou (rozhodující je datum podání na poště),

- osobním podáním ve škole.

Pokud zákonný zástupce podá žádost a další tiskopisy prostřednictvím jiných technických prostředků, než jsou výše uvedené (např. e-mailem bez uznávaného elektronického podpisu), je nutné, aby ji do 5 dnů potvrdil, např. doručením podepsaného originálu žádosti a jejích příloh do MŠ Lukovany, jinak se k žádosti nepřihlíží. Má-li ředitelka školy pochybnosti o pravosti doložených dokladů, může vyžádat od zákonných zástupců jejich originál nebo ověřenou kopii.

V pondělí dne 3. 6. 2024 proběhne v ředitelně MŠ Lukovany individuálně podle časového rozpisu schůzka s ředitelkou školy Mgr. Hanou Opálkovou. O termínu schůzky budou zákonní zástupci informováni sms zprávou z tel. č. 608745655. Zákonný zástupce na schůzce obdrží Rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí dítěte a další doplňující informace.

Nová osvětlovací soustava – prodloužení zkušebního provozu

Nedávno jsme Vás informovali, že byla zahájena vyhodnocovací fáze zkušebního provozu nové soustavy veřejného osvětlení a po jejím dokončení přistoupíme k modifikaci osvětlovacího režimu s cílem omezení nadbytečného svícení v čase a v některých místech.

Tento plán však musíme odsunout, neboť vyhodnocení zkušebního provozu pro-

váděného dodavatelem nedopadlo z hlediska deklarované úspory v požadovaných limitech dotačního titulu. Z tohoto důvodu přistoupil dodavatel se souhlasem poskytovatele dotace, k prodloužení zkušebního provozu a zjišťování důvodu nesouladu mezi energetickými parametry projektu a skutečností.

Projektová příprava chodníku Dolina – Točna a navazující projektové přípravy na revitalizaci lokality Točny

Jak jsme již informovali, byl dokončen projekt (vč. parametrické modernizace) chodníku na uličním úseku Dolina – Točna. Na některých dotčených orgánech byla zís-

kána kladná stanoviska pro připravované stavební řízení. Dále v návaznosti na provedenou opravu povrchu krajské komunikace bylo nově jednáno se SÚS JmK s cílem do-

sažení navazující opravy povrchu vozovky v oblasti Točny (prostor okolo studny), jejíž provedení bylo přislíbeno, vč. možnosti obce provést dílčí úpravy na plochách v majetku Jihomoravského kraje (např. zelené prvky okolo studny). Následně byly s projektantem diskutovány koncepční možnosti nového prostorového uspořádání v lokalitě Točny (nové umístění sběrných kontejnerů se zástěnou, ozelenění, umístění no-

vého mobiliáře, propojení chodníků spodní a horní oblasti). Po zpracování a odsouhlasení finální koncepce bude provedena projektová dokumentace, z níž vyplynou nejen investiční položky, ale především bude požádáno o stavební povolení jako celku, tj. zahrnující jak budovaná chodníku Dolina – Točna, tak stavební úpravy na Točně.

Miroslav Hájek a Martina Bulíčková

Program rozvoje obce Lukovany - dotazník pro občany

Dle projednaného návrhu na prosincovém 12. veřejném zasedání zastupitelstva zpracovává naše obec svůj program rozvoje. V tomto dokumentu, pod názvem Program rozvoje obce Lukovany na období let 2024 – 2030 (PRO), budou nastaveny priority rozvoje obce a budou rozvrženy jednotlivé rozvojové činnosti na nejbližší roky.

Vypracování a aktuálnost PRO je jednou z častých podmínek při podávání žádostí o dotace na uskutečnění vybraných rozvojových záměrů obcí. PRO nám do budoucna také zjednoduší naše vlastní rozhodování o efektivním využití dostupných finančních prostředků z rozpočtu obce na jednotlivé investice v následujících letech.

PRO zpracovává Rozvojový výbor, s horizontem dokončení ve 3. čtvrtletí tohoto roku. Do přípravy budou zapojeni i všichni zastupitelé obce v rámci tzv. Pracovní skupiny. Dostatečný prostor k ovlivnění obsahu dokumentu budou mít i občané obce, již nyní v začátku jeho příprav (březen-duben) zapojením do dotazníkového šetření, ve finální fázi příprav (květen-červen) pak i osobně během veřejného projednání. Celá příprava probíhá dle osvědčené metodiky OBCEPRO od Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Považujeme za velmi důležité zjistit vaše názory na to, jaká by měla naše obec být a co pro to můžeme udělat.

Obrácíme se na vás proto s žádostí o vyjádření názoru na otázky uvedené v dotazníku, který je dostupný na více místech:

- tištěný spolu s tímto vydáním Lukovanského zpravodaje
- elektronická verze k vytištění na www.lukovany.cz
- online k vyplnění na adrese <https://forms.gle/kXYfNWQp11bFe2oRA>

Termín pro navrácení vyplněných dotazníků je 15. duben 2024. Výsledky průzkumu budou využity pouze jako podklad pro zpracování PRO a Vámi poskytnuté informace, údaje a návrhy budou pečlivě vyhodnoceny. O výsledcích budete průběžně informováni – na internetových stránkách obce, v obecním zpravodaji i na veřejných projednáních. Děkujeme za spolupráci.

Za Rozvojový výbor Martin Nesrsta

Obnova lukovanského kroje

Je to téměř rok, co jsem Vás prostřednictvím stránek Lukovanského zpravodaje informovala o projektu obnovy původního lukovanského kroje. Během této doby jsme nezháleli a našemu badatelskému týmu ve složení Štěpán Foral, Jana Chlupová a moje maličkost, se podařilo doplnit do té doby sesbírané informace např. o pamětnický popis kroje stárků z Lukovan, v podobě přibližně z konce 70. let 19. století, včetně popisu svátečního oděvu svobodných dívek a vdaných žen – hospodyň, nebo dohledat v muzejních sbírkách některé dochované součásti ženského kroje a střihy na ně, pocházející z našeho regionu. V rámci upřesňování již dohledaných, publikovaných a běžně dostupných informací, jsme opakovaně trávili hodiny pátráním v Etnologickém ústavu akademie věd České republiky, Etnografickém ústavu Moravského zemského muzea, Muzeu Brněnska, jeho depozitáři v Rajhradě, Muzeu Vysočiny v Třebíči a rovněž jsme kontaktovali Českou národopisnou společnost. Výsledkem tohoto snažení je finálně sestavený popis kroje lukovanských stárků, svátečního kroje svobodného páru a svátečního kroje ženáčského páru a započaté šití prvních krojových součástí. K samostatnému popisu dívčího kroje, rozdělenému na popis kroje stárky a svátečního kroje svobodného děvčete, jsme přistoupili z toho důvodu, že v naší obci stárky u příležitosti císařských hodů chodily, jak již bylo řečeno, ještě na přelomu 70. a 80. let 19. století, v jejich první a třetí den, tzv. „v bílém“, v jejich druhý den nosily sukně „kartounky“. V „bílém“ znamená, že jako vrchní sukni oblékaly bílou sukni, na ni bílou zástěru s bílou nebo červenomodrou výšivkou, bílé rukávce a kordulku - u nás se jí říká lajblík, a přes něj bíle vyšívanou půlku – velký trojcípý šátek, který vznikl roz-

půlením původní tzv. šaty, zdobenou po kratších okrajích krajkou, uvnitř hlavního cípu bílou výšivkou. Později toto „bílé“ ustrojení ustoupilo variantě svátečního kroje svobodné dívky určeného k vynesení o svátcích a do kostela.

Popis dívčího kroje pro stárku

Hlavu stárky zdobí, speciálně o hodech, rozmarýnový věneček zdobený květinami, skleněnými zrcátky a baňkami, říkalo se tomu, že stárková chodí „v růžích“. Stárková oblékala bílou košili s našasenými rukávy, zavázanými nad loktem, za krkem staženou na tkaničku. Přes rukávce byl oblečený lajblík - sametová či hedvábná šněrovací vestička, zdobená naskládanou stuhou a prýmky, zakončená šůskem, v barvách červené, modré, zelené či černé. Přes lajblík byla dozadu uvázaná, bílá půlka. Dále stárka oblékala úzkou spodní sukni a honzíka – váleček, který drží tíhu ostatních sukní na zádech. Bohatost a typicky ženskou siluetu kroje tvoří tři silně naškrobené spodnice, kdy vrchní z nich byla ukončena výšivkou. Dle nalezených písemných pramenů nosily stárky bílou, v předu hladkou, sukni podšitou organtýnem a zevnitř na spodním okraji opatřenou tzv. plechem, tj. pruhem plátna. Sukně sahaly do půli lýtek. Přední díl sukně stárky je kryt bílou zástěrou opatřenou v obou spodních rozích výšivkou, dle dochovaného popisu s motivem rozmarýnového věnečku. Ke kroji dále patří bílé punčocháče, černé kožené střevíce a do ruky stárky nezbytný bílý vyšívaný kapesníček.

Popis svátečního kroje pro svobodnou dívku

Ve svátek nosila děvčata na hlavách „saské“ šátky, zvané u nás též „hózlendry“. Jedná se o červené šátky opatřené po obvodu širokou tištěnou květinovou bordurou a v dnešní době známé

pod názvem „turečáky“. Děvče dále oblékalo bílou košili s nařasenými rukávy, zavazanými nad loktem, za krkem staženou na tkaničku, koncem 19. století už s širším krézlíkem u krku, který v té době již zcela nahradil nošení archaičtější bílé půlky. Přes rukávce byl oblečený lajblík - sametová či hedvábná šněrovací vestička, zdobená naskládanou stuhou a prýmký, zakončená šůskem, rovněž v barvě červené, modré, zelené či černé. Dále děvče oblékalo úzkou sukni a honzíka. Bohatost a typicky ženskou siluetu kroje opět tvoří tři silně naškrobené spodnice, kdy vrchní z nich byla opět ukončena výšivkou. Dle nalezených písemných pramenů nosila děvčata jako sváteční širokou sukni (ušítou i ze šesti dílů látky) z kanafasu, hedvábí, tibetu nebo kartounu, podšitou organtýnem a zevnitř na spodním okraji opatřenou tzv. plechem, tj. v tomto případě pruhem z barevného plátna. Sukně rovněž sahaly do půli lýtek. V případě rekonstrukce svátečního kroje může být použit na sukni jako materiál např. taft, či šanzánový taft. Důvodem je zejména to, že některé jmenované materiály jako kanafas či tibeť, se již v dnešní době nevyrábí v takové kvalitě, jako tomu bylo dříve a jejich případná zakázková výroba, v odpovídající podobě a kvalitě, by pořízovací cenu kroje neúměrně navýšila. Přední díl sukně, hladký, nenařasený, kryje fěrtošek, v Lukovanech se říkalo „fěrtošek“. Fěrtošky pro sváteční příležitosti byly zhotoveny z hedvábí nebo byly vlněné – kašmírové se vzorem kytiček tvořených z drobných kvítků (tento dekor je pro naši etnografickou oblast typický na rozdíl od výrazných velkých květinových vzorů na kašmírových látkách, oblíbených např. ve slováckém Hluku). Kašmírové fěrtošky se dochovaly i v lukovanské vlastivědné sbírce. Kašmírový fěrtošek býval ve spodní třetině zdobený prýmký z barevné stužky a na spodním okraji krajkou. Ke zdobení byla používána krajka buď háčkováná nebo

Obrázek je ilustrační

fabriční. Ke kroji dále patří bílé punčocháče, černé kožené střevíce a nezbytný bílý vyšíváný kapesníček. Do kostela nosila děvčata, stejně jako vdané ženy, přes rukávce kabátek, neboť se nepovažovalo za slušné jít na mši s odhaleným předloktím.

Popis svátečního kroje pro vdanou ženu

Hlavu ženy kryl ve svátek, stejně jako u děvčat, „saský“ šátek, „hózlendr.“ Dále ženy oblékaly bílou košili z hrubšího plátna, která neměla rukávy nařasené tolik jako rukávce svobodné dívky. Na ni oblékala lajblík, sametový, hedvábný či soukenný a na něj soukenný nebo hedvábný kabátek s límcem. Výstřih kabátku byl vyplněný bílou, v hlavním cípu vyšívanou půlkou, zdobenou na kratších koncích krajkou. Později byla vyšívána půlka nahrazena velkými květovanými šátky opatřenými po okrajích stěrací. Dále vdaná žena oblékala, stejně jako stárka, úzkou sukni a honzíka. Stejně tak bohatost a typicky ženskou siluetu kroje vdané ženy tvoří dvě až tři silně naškrobené spodnice, kdy vrchní z nich byla ukončena výšivkou. Dle nalezených písemných pramenů nosily vdané ženy jako sváteční sukni ze štofu, kanafasu, tibetu, či hedvábí, rovněž podšitou organtýnem a zevnitř na spodním okraji opatřenou tzv. plechem. Přední hladký díl sukně kryje

opět hedvábný nebo kašmírový fěrtošek, kašmírový ve spodní třetině zdobí prýmký z barevné stužky, na spodním okraji krajkou, případně bílá, bohatě vyšíváná zástěra (úvodnice). Ke kroji vdané ženy patří bílé punčocháče a černé kožené střevíce s přezkou.

Popis kroje svobodného mládence

Kroj stárka se od svátečního kroje svobodného muže lišil tím, že stárek o hodech navíc oblékal přes kalhoty bílou plátěnou zástěru. Hlavu mládence zdobí klobouk se širokou krempou, tzv. širák, zdobený „šmuky“ - pestrobarevnými pentlemi, o hodech u stárků navíc i kytkou. Klobouk bude zhotoven dle vzoru klobouku dochovaného v muzejních sbírkách. Dále je podoba kroje, jak pro hody, tak pro ostatní slavnostní příležitost, totožná. Mládenec obléká bílou košili s nabíranými rukávy a na ni kolem krku černý, hedvábný šátek, také zvaný půlka. Na košili dále mládenci oblékali modrou soukennou vestu s řadou knoflíků, a na ni v chladnějších dnech i bílý barchetový špenzr. O svátečních dnech měli svobodní oblečeny kalhoty „rajtuzny“ - černé soukenné kalhoty s pakfonovými nebo mosaznými knoflíky. Přes kalhoty nosili stárce navíc, jak už jsem uvedla, bílou plátěnou zástěru. Na nohy oblékali mladí bílé punčochy. Ke kroji svobodného mládence patří, na rozdíl od ženatého muže, celoročně černé vysoké boty.

Popis svátečního kroje pro ženatého muže

Hlavu ženatého muže zdobil stejně jako hlavu mládence širák se „šmuky“. I ženatý muž oblékal bílou košili s nabíranými rukávy. Na košili kolem krku uvazoval, stejně jako mladí, černý, hedvábný šátek (půlku), navíc ale pod něj ještě bílý. Na košili oblékali ženatí muži dlouhou modrou soukennou vestu s tzv. bumbílky (kulatými cínovými knoflíky) a na ni stejně dlouhou kazajku z modrého sukna s placatými knoflíky (cínovými nebo mosaznými) a se šosy.

O svátku nosili ženatí muži žluté koženky se zapínáním na boku. Na nohy oblékali modré punčochy a v létě střevíce s kovovou (mosaznou) přezkou, v zimě černé vysoké boty.

V posledních desetiletích 19. století ženy odložily ze svého svátečního oděvu půlky, kabátek byl nahrazen, stejně jako v ostatních regionech kacabajkou, později jupkou, střevíce vystřídaly kotníčkové šňorovací boty zvané „lastynke“. Muži, ti kteří jezdili za prací do větších měst i dříve, vyměnili delší soukennou vestu za vestu kratší, po celé délce předního dílu opatřenou dvěma řadami knoflíků, koženky za látkové kalhoty a širák, za konfekční klobouk menších rozměrů. Ale to už mluvíme o době, kdy se původní lidový kraj začal pomalu ze života venkovských obyvatel vytrácet, a bylo možné potkat na venkově oděné do původních starodávných širokých tmavých sukní už jen babičky, které ještě pamatovaly dobu jeho největšího rozkvětu.

Moc mě těší, že se začínají ozývat první zájemci, kteří uvažují o tom, pořídit si vlastní lukovanský kraj. Uznávám, že to není nejlevnější záležitost, pořizovací cena jednoho kompletního svátečního kroje vychází něco kolem 20 tisíc, záleží na zvolených materiálech, neboť, kraj není uniforma, ve smyslu např. nutně jednotné barvy sukní a materiálu na ně, stejně jako fěrtošků. Záleží jen na každém, jakou barvu nebo jaký druh tradičně udávaného materiálu si pro jeho jednotlivé součásti zvolí. Co však má být dodrženo je střih, silueta nebo délka sukní či vest. A kraj nošený bez patřičně uvázaného šátku nebo klobouku správného tvaru, to také není ono. Já si pro první hotové součásti svého kroje pojedou na začátku dubna. Pokud by měl kdokoliv o pořízení lukovanského kroje zájem, neváhejte mě kontaktovat pro bližší informace. Tak snad se v tom našem lukovanském kroji sejdeme třeba už letos o hodech u máje.

Martina Bulíčková

Zprávičky ze školičky: Sportovní karneval

Hop, hej hop, hýbání je top.

Touto písničkou začal v sobotu 24. 2. 2024 Sportovní karneval, který se konal v krásně vyzdobeném sále Kulturního domu v Lukovanech. Akci uspořádala Mateřská škola Lukovany ve spolupráci s Obecním úřadem Lukovany.

Karneval se hemžil nejen sportovními, ale i pohádkovými maskami. Děti z mateřské školy předvedly krátká vystoupení, kde přednášely básničky, zpívaly nebo se různě pohybovaly. Za doprovodu živé hudby si děti zatancovaly i zasoutěžily.

Soutěžily mj. v předávání štafety, v tanci ve dvojicích s míčkem, v namotávání provázku na dřívko a v tanci na omezeném prostoru. Není divu, že se děti i dospělí potřebovali posilnit, a tak přišlo vhod výborné občerstvení od pana

Vyhnalíka. Karneval vyvrcholil rozdáváním tomboly, která byla díky sponzorům velmi bohatá.

Hospodářský výtěžek karnevalu činil 16 818 Kč. Z výtěžku bude dětem z MŠ Lukovany zaplacen program canisterapie s názvem Nehlad' toho psa. Cílem tohoto programu je naučit děti správně zacházet se psem, ať už svým či cizím, a eliminovat tak možnost zranění.

Děkujeme všem sponzorům, obecnímu úřadu, panu Vyhnalíkovi a těm, kteří jakkoliv přispěli k zdařilému průběhu karnevalu.

Jana Šikulová

Ostatky

Jsme velice rádi, že se nám i letos podařilo Ostatky uspořádat. I když byly v pozdějším termínu, opravdu se vydařily.

V průvodu se sešlo 72 krásných masek, jedna hezčí než druhá. Zúčastnily se party přátel a celé rodiny, i tři generace.

Někteří s námi chodí pravidelně, jiní byli nováčci, ale vše zvládli na výbornou. Fotky jsou důkazem, že se akce líbí a stále stojí za to tuto tradici udržovat. Díky, že zúčastnění odložili robotu a přidali se s maskou k průvodu. Nad všemi dohlížel i prvorepublikový četník.

Jak plakát oznamoval, na večerní zábavě i různé radovánky byly, jako děti jsme si zasoutěžili, DJ Radek nám k tomu hudbu na přání pouštěl a my jsme si spoustu legrace užili.

Bohatá tombola nám skoro zamotala

hlavu dokola. A jak bylo také psáno, spát jsme šli až pozdě - nebo brzy - v neděli ráno

Tombola opravdu byla bohatá! Děkujeme za ni všem sponzorům. Jmenovat nebudeme, abychom na někoho nezapomněli, oni vědí.

Velké poděkování však patří obci za podporu i pomoc, všem zúčastněným, i všem, kteří nám dveře otevřeli a o něco dobrého se podělili.

Díky obětavým maskám, díky sponzorům, díky spoluobčanům a díky všem z mateřské školky, kteří nám krásně vyzdobili sál kulturního domu. VŠEM VELKÝ DÍK.

Ostatky byly a zase budou v roce 2025, opět na začátku března.

Vydělané peníze budou použity na pořádání a podporu dalších akcí - nejen sportovních - a kroužku stolního tenisu.

Za Sokolíky Dana Švarcová

Jak to bylo o Masopustu

Tak jsem byla požádána, napsat pár řádek o tom našem Masopustu.

Chopím se tedy této výzvy a skrze své vzpomínky na 2. 3., pokusím se shrnout tuto povedenou „taškařici“.

Usmažit a naplnit koblihy, obléct masky a vyrazit ke kulturnímu domu. Odtud vypravil se tradičně průvod, který utvořila spousta rozmanitých masek nositelů širokého věkového rozpětí. Z úst dvou šišek – smrkových, zaslechla jsem počet přes 70! Inu já byla z onoho čísla nadšená. Rej může začít a harmoniko hraj!

Bramboráčky křupavoučké a nadýchané, prý si s nimi pan starosta tak trochu hraje. Nazdobené koblihy s dírou uprostřed - Donuty paní učitelky Hanky. No po těch se ta-

ky jen zaprášilo. Kávička, bezinkový likér a koblížky u Coufalů a bohaté občerstvení u Smutných.

Velcí dědinou pěšky, ti nejmenší mohli spočinout a zkrátit cestu ve vozíčku našeho pojízdného doprovodu.

Všichni byli pozváni, ostatková zábava budiž zahájena. Někdo v masce původní, druhý masku vyměnil a jiný sám za sebe. Lukovanské uklízečky nezahálely a mnich nalévajíc pálenku z demižonu také ne. Mužika byla, tancovalo se, hry se hrály, tombola také nechyběla. A někteří si i zazpívali. V brzkých ranních hodinách za námi zaklaply dveře hostince a já mohu říct: " Tak to bylo o tom Našem Masopustu."

Za masky v průvodu mrkev - Veronika Milotínská

Vánoční turnaj ve stolním tenise

Dne 30. 12. 2023 pořádal TJ Sokol Lukovany ve spolupráci s obcí Lukovany tradiční vánoční turnaj ve stolním tenise. Mezisváteční sobota začala srazem účastníků v sále kulturního domu. V mužské kategorii se nahlásilo 17 hráčů a v kategorii žen 7 spor-

tovek. Bohužel v dětské kategorii se sešli jen dva chlapci a jedna dívka. Vzhledem k tomu, že všichni 3 zástupci mládeže byli pokročilí hráči, došlo k vzájemné dohodě, a to ke zrušení dětské kategorie a jejich zařazení mezi dospělé.

Důkazem, že to bylo správné rozhodnutí je fantastický výkon Vaška Posádky, který zaslouženě vybojoval 3. místo. Na místě druhém skončil Adam Bareš a místo první obsadil Michal Šiška.

Ženy si zahrály systémem „každá s každou“ a nejlepší 4 postoupily do semifinále. Z napínavého finále první místo vybojovala Dana Cahová, na druhém místě se umístila Nikola Dvořáčková a třetí místo obsadila Petra Šišková. Po vyhlášení výsledků a rozdání pohárů se všichni zúčastnění sešli u občerstvení a v příjemné atmosféře tak strávili sobotní odpoledne. Jako každý rok, se i tento ročník tradičního turnaje vydařil a budeme se těšit

na ten další. Budeme rádi, když na turnaj zavítají i nové tváře, jako tomu bylo i v tomto ročníku.

Za TJ Sokol Lukovany Michal Šiška

Lukovanský spolek informuje

Letošní Tříkrálová sobota byla dnem losování výher v naší novince - hře "Tajemství vánočních andělů".

Během loňského Adventu byly po Lukovanech rozmístěny vánoční andělé, jejichž vzhled záležel jen a pouze na fantazii jejich tvůrců. Každý anděl nesl jedno slovo vánočního poselství. Ten, kdo z posbíraných slov sestavil správně znějící text vánočního poselství, se pak mohl zúčastnit, o tříkrálové sobotě, slosování o dva rodinné poukazy do brněnského Lamacentra, které bude mít s vyhraným poukazem celou hodinu pouze pro sebe.

Šťastnými výherkyněmi se stala děvčata Adélka Zelenková, za vyrobení anděla, a Emily Čechovská, za vyhledání a vyplnění andělského poselství – *Ten, kdo je laskavý, nemá se čeho bát, andělé při něm budou vždy věrně stát.*

Oběma gratulujeme a přejeme jim, ať si užijí příjemný pobyt v Lamacentru. Zároveň využijeme této příležitosti a ještě jednou poděkujeme jak všem tvůrcům andělů, tak i těm, kteří se hry zúčastnili.

Zahálet nebudeme ani v letošním roce. Na jaro jsme pro děti připravili Velikonoční šifrovací hru, Zdobení lukovanského velikonočního stromu a Velikonoční dílničky. Budete se s námi také moci potkat na Pálení čarodějnic. Na podzim se na Vás budeme těšit na Drakiádě a Lukovanském dýňování, a o Adventu opět na dílničkách, tentokrát těch vánočních.

Tak na viděnou a krásné velikonoční svátky.

*Za členy Lukovanského spolku
Jana Prokešová*

O rybářském kroužku Raci

Rybářský kroužek zahájil svoji činnost 9.10. 2023 a do dne 18. 3. 2024 proběhlo již 12 schůzek. Aktuálně jej navštěvuje 6 dětí, kupodivu samá děvčata.

Obsahem jednotlivých schůzek již bylo

např. seznámení s rybářským prutem, malé Račice už umí vázat jednoduché uzly a uzly na kaprovou montáž, vázat háčky, nahazovat prut, kompletně sestavit montáž na boilie. Kromě praktických dovedností se v kroužku samozřejmě

věnujeme I rybářské teorii, např. o rozdělení ryb, včetně jejich poznávání, učíme se o základní rybí potravě, o dělení vod na pstruhové a mimopstruhové nebo o základní osádce ryb na mimopstruhové vodě.

Kromě těchto praktických dovedností a nezbytné teorii se členky kroužku učí, jak se chovat u vody, jak šetrně přistupovat k vylovené rybě a její následné puštění.

Od půlky dubna, pokud to počasí dovolí, se chystáme navštěvovat v rámci schůzek lukovanský rybník. Kromě toho plánujeme i prodloužený rybolov, kterého

se zúčastní I rodiče malých Raků spojený s opékáním špekáčků.

Mám radost z toho, že se děti do kroužku těší a z toho, jaké pokroky dělají.

Za rybářský kroužek Raci

Miloš Vít

Vánoční koncert

V sobotu 30. 12. 2023 v 15:00 hod. se v kostele sv. Václava uskutečnil 8. vánoční koncert. Účinkovali mladí umělci z Lukovan a chrámový sbor z Ivančic.

Děkujeme všem co navštívili vánoční koncert. Velký díky za štědrost, výtěžek

činil 6 600,- Kč. Finanční prostředky budou použity na opravu Lukovanského kostela.

Za KDU-ČSL Kuchyňková Martina

Lukovanská vlčata

Smečka lukovanských vlčat dokončila v závěru roku 2023 poslední kapitoly z bronzového a stříbrného stupně projektu *malého Adepta myslivosti* (mAm). Pravdou je, že některá vlčata výtečně, jiná s hodně, hodně odřenými slechy. A tak byla využita poslední prosincová schůzka k oslavě nejen mikulášské, ale i pasovací, na které vlčata hrdě prohlásila, že chtějí příští školní rok pokračovat ve stupni zlatém. Čas ukáže, zda budou tyto plány pravdou, neboť jak vlčata rostou, zájem o vědomosti začíná jít stranou a společná dobrodružství v přírodě táhnou víc. A tak není divu, že na jaro se z přírodovědného bádání plánuje „jen“ něco z geologie a ornitologie, zato se připravuje výprava do Údolí strašné žízně (řeka Oslava). Takřka všechna vlčata se zdokonalila ve střelbě ze vzduchovky, některá velmi hodně. Zvládla schopnost míření, sou-

středění, střelecké disciplíny. Proto vlčata krátce opustí oblast tradiční a vyrazí na konci března na opravdovou střelnici, kdy pod taktovkou profesionálního střeleckého instruktora vyzkouší vyšší formy střelby sportovní i obranné a dozví se na destrukčním semináři něco o balistice rozličných ráží. A před prázdninami plánuje se víkendové spaní, pod stany a u táboráku, ale opět při bádání, tentokrát nočním, v oblasti astronomie. Tak snad to všechno zvládneme.

... za smečku LV Petr Bulíček

Tříkrálová sbírka 2024

Ve dnech 1. – 14. ledna se konala po celé České republice Tříkrálová sbírka. I letos bylo cílem pomoci nemocným, handicapovaným, lidem v nouzi a dalším potřebným. Do tohoto projektu pořádaného Charitou České republiky se zapojila také naše obec. Nehledě na nepříznivé počasí se v neděli 7. 1. 2024 sešli dobrovolníci z Lukovan, aby podpořili tento

dobročinný projekt. Díky štědrosti dárců se podařilo vybrat rekordních 48 249 Kč, které již pomáhají prostřednictvím Charity Rajhrad. Mnohokrát děkujeme malým koledníkům a vedoucím skupinek za pomoc, obzvláště pak dárcům za štědré dary.

Za vedoucí skupinku Zdislava Šikulová

Děkujeme za podporu Tříkrálové sbírky v roce 2024 všem dárcům, podporovatelům, asistentům, dobrovolníkům, koordinátorům a všem, kteří se na sbírce podíleli.

Děkujeme ❤

Spolu s námi pomáháte částkou 6 414 931 Kč.

V celkem 813 zapečetěných pokladničkách vykoledovalo 2 382 koledníků spolu s 84 asistentky v 97 obcích opět rekordní částku 6 312 341 Kč, v online kasičce 31 762 Kč a bezhotovostně 70 828 Kč.

Ze života lukovanských myslivců

Spolková činnost lukovanských myslivců v roce 2023 byla spojena s pokračováním prací na obnově myslivny. Byly dokončeny vnitřní omítky hlavního sálu, sál byl finálně vymalován, nalakováno nové dřevěné obložení stropu, instalována „sálová“ kamna na tuhá paliva, aktuálně probíhá instalace stropních a nástěnných svítidel. Již se také připravují první trofeje, které nesmí chybět na stěnách žádné myslivny. Z nejnáročnějších prací, nejen finančně, zbývá položení dlažby a sál bude prakticky hotov. Dále byly zahájeny první kroky k obnově poslední části, tzv. přísálí, spočívající v revizi a rozšíření elektroinstalace, je připravováno natažení finálních vnitřních omítek a stavba nového baru. To vše také za finančního přispění obce Lukovany, za které tímto děkujeme.

Po několikaleté odmlce v pořádání tradičního mysliveckého plesu, na pozadí původně epidemických opatření, se lukovanští myslivci rozhodli obnovit tuto kulturní akci. Přirozeně do této akce vstupovali s obavami, neboť z řady směrů je slýcháno, jak kulturní akce na venkově upadají a po covidových restrikcích se řadu akcí ani nepodařilo obnovit.

Inu, „*kdo se bojí, nesmí do lesa*“. A tak se stalo, v tradiční čas, poslední lednový pátek, se konal se myslivecký ples... Nikoliv očekávání, ale obavy se naplnily. Pro myslivce nastala trochu trpká, ale z jistého pohledu i komická situace, kdy se potkaly dva historické jevy. V celé historii lukovanských myslivec-

kých plesů nebyla bohatší a pestřejší tombola než letos, na které si myslivci dali opravdu záležet. Zvěřinovou tombolu poprvé v historii zdobily i parohy daňka. A tato tombola se potkala s dalším historickým jevem, nejmenším počtem hostů. Tak došlo k tomu, že v tombole nešlo prakticky nic nevyhrát. Ti co přišli, si užili nečekané „komorní klání“, při kterém kolotoč tomboly pěkně roztočili a i tancem se snad pobavili. Za to jim patří náš dík. Nicméně lukovanští myslivci si musí klást otázku: jak dál? Proč se to stalo..? Možná jsou důvody prostší, než si myslíme a možná nastala doba, kdy myslivecký ples v Lukovanech směřuje do propadliště dějin a energii, čas a prostředky vynaložené na jeho pořádání, budeme směřovat k jiným činnostem.

A krátce k vlastní myslivecké činnosti. Sdružení aktivně usiluje reagovat na populační růst černé zvěře a poslední roky trvale navyšuje počty odlovených kusů. V roce 2022 byl navýšen její lov na 90 kusů prasete divokého, v minulém roce se opět zvýšil, na 117 kusů. To vše za stavu menší členské základny a stále obtížnějšího způsobu lovu. I z tohoto důvodu sdružení pořádá ve větší míře společné lovy, o kterých jste předem informováni, společně se žádostí o omezení pohybu v daném úseku honitby. V minulém roce bylo dále uloveno 45 lišek a 19 kusů srnčí zvěře. 20 kusů srnčí zvěře bylo zlikvidováno po srážce na silnicích.

za myslivce Zdeněk Šrámek a Petr Bulíček

Z cechu svatého Ambrože

Včelařství se v uplynulém roce věnovalo v Lukovanech 7 osob: 6 včelařů a 1 včelařka (z toho 5 včelařů je organizováno pod Českým svazem včelařů.) Do sezony roku 2023 vstupovali 3 včelaři zcela bez včelstev a uplynulý rok pro ně nebyl spojen s medobraním, ale s obnovu včelstev po úhynech v roce 2022, které postihly řadu českých včelařů napříč republikou - především v podletí a na podzim. Tyto úhyny byly širou spojení s virózami šířenými již tradičně známým *kleštíkem včelím* (způsobující tzv. *varroázu*). Zbývajících 4 včelaři, obhospodařující produkční včelstva, získali v me-

dobraní „pouhých“ 410 kg medu. V přepočtu na počet produkčních včelstev je tento výnos na Lukovany dosti podprůměrný i přesto, že loňská sezona byla z hlediska výnosu hodnocena jako průměrná. Někteří včelaři se mj. rozhodli omezit medný výnos a zazimovat včelstva na větším podílu medu pro posílení síly a vitality včelstev. Lukovanskí včelaři dále vyprodukovali 24 kg včelího vosku a odchovali 16 nových včelích matek. Zazimováno bylo celkem 64 včelstev.

Petr Bulíček

Zpráva o bezpečnostní situaci a skladbě trestné činnosti na teritoriu Obvodního oddělení Policie České republiky Rosice

V celkové kriminalitě bylo OOP Rosice evidováno 342 trestných činů, z tohoto počtu objasnění – zjištění pachatelé u 136 případů, procentuální vyjádření objasněnosti je tedy 39,77 %. Z bližšího pohledu na statistické údaje je uveden výčet nejčastěji porušených ustanovení trestního zákoníku, které byly řešeny, jako jsou např. trestné činy, které směřovaly proti majetku, těch bylo celkem 88 případů krádeží vloupáním do objektů a krádeží bez vloupání 76 případů, násilná trestná činnost 15 případů, zločin loupeže nebyl zastoupen žádným případem, auto kriminalita 47 případy.

Celkově 47 trestních případů bylo zpracováno policejním orgánem Obvodního oddělení Policie ČR Rosice v tzv. zkráceném přípravném řízení. 30 skutků bylo ukončeno soudem vydáním rozsudku nebo příkazu. 25 případů bylo předáno policejnímu orgánu Služby kriminální policie a vyšetřování k zahájení trestního stíhání dle ust. § 160 odst. 1) trestního řádu a 126 případů bylo

policejním orgánem odloženo dle ust. § 159a odst. 5) trestního řádu.

13 osob bylo zadrženo dle ust. § 76 odst.1 tr. řádu a 3 osoby dodány do výkonu trestu odnětí svobody. Souhrnně bylo 19 osob zajištěno dle ust. § 26 zák. č. 273/2008 Sb., zákona o Policii ČR.

Během roku 2023 bylo ze strany policistů obvodního oddělení Rosice šetřeno na základě vlastního zjištění nebo oznámení celkem 1016 přestupků, kdy se jednalo zejména o přestupky proti občanskému soužití, veřejnému pořádku, proti majetku, na úseku dopravy, a také na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Z tohoto celkového počtu bylo vyřešeno na místě příkazem (udělením pokuty) 582 přestupků.

Celkově bylo řešeno 152 přestupků proti majetku, 176 přestupků proti občanskému soužití a 630 přestupků na úseku bezpečnosti silničního provozu, z toho zjištěno 49 případů přestupků na úseku řízení mo-

torových vozidel pod vlivem alkoholu nebo návykové látky. 257 zjištěných přestupků bylo oznámeno/odevzdáno, správnímu orgánu pověřené obce k projednání. 103 evidovaných přestupků pak bylo odloženo policejním orgánem dle ust. § 74/3 písm. b) z. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

V rámci policejní činnosti, bylo šetřeno 43 případů s incidenty domácího násilí, a u 4 případů bylo dle ust. § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, provedeno vykazání osoby ze společného obydlí za účelem ochrany bezpečnosti ohrožených osob. Ve všech případech se jednalo o muže.

Policie také opakovaně řešila záchyty padělaných zahraničních řidičských oprávnění.

Jak u trestných činů, tak u přestupků evidovaných na Obvodním oddělení Rosice, stojí za zmínku zvýšený nápad u tzv. IT kriminality, u které bylo evidováno za loňský rok celkem 47 případů, jejichž pachatelé se pokoušeli podvodným způsobem vylákat od poškozených finanční prostředky, zejména za využití internetových portálů společností SBAZAR, BAZOŠ a FACEBOOK, případně pod legendou falešného bankéře, legendou napadení účtu, příslibu společného života, apod., kdy byly vylákány nemalé finanční částky, až v řádech několika stovek tisíc korun.

Na území OOP Rosice došlo v roce 2023 k 270 dopravním nehodám, při kterých došlo k úmrtí 2 osob, 5 osob utrpělo těžká zranění a 57 osob lehká zranění, u 8-mi případech dopravních nehod zjištěno u řidičů užití návykových látek, a to před nebo během jízdy motorovým vozidlem.

Přehled trestné činnosti v teritoriu obce Lukovany v období od 1. 1. do 31. 12. 2023.

Celkem bylo ve shora uvedeném období šetřeno 6 trestných činů, přičemž u 2 trestných činů byl zjištěn pachatel.

Skladba trestných činů:

- krádeže vloupáním - 1 případ
- podvod a podvodné jednání - 3 případy
- porušování domovní svobody - 2 případy

Přehled spáchaných přestupků v teritoriu obce Lukovany za období od 1. 1. do 31. 12. 2023

Celkem bylo za uvedené období šetřeno 5 přestupků, z čehož byl u 5 přestupků zjištěn pachatel.

Skladba přestupků:

- přestupky proti občanskému soužití - 1 případ
- přestupky v dopravě – 4 případy

Dále bylo v obci Lukovany provedeno 6 šetření. Tato šetření se týkala součinnosti s ostatními složkami Policie ČR, soudy a dalšími státními organizacemi.

*Zdroj: Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
Martina Bulíčková*

Historické okénko:

85 let od vzniku Protektorátu Čechy a Morava

Letos jsme si 15. března připomněli 85 let od vzniku Protektorátu Čechy a Morava. O okamžicích roku 1939, tak jak byly zachyceny perem lukovanského kronikáře Josefa Brázdy, si můžete na pokračování přečíst v následujících řádcích.

Období okolo nového roku projevilo se ve zvýšeném rozporu mezi Čechy a Slováky. Slováci stále intenzivněji dožadovali se svých autonomních požadavků, podporováni svými vůdci Tisou, Sidorem, atd. Neuspokojovaly je ústupky, předkládali stále větší a větší požadavky. Měli svou autonomní správu v rámci Česko-slovenské republiky (mezi slova Česko a slovenská byla vkládána ležatá čárka na znamení jakéhosi odloučení, leč pražská vláda nebyla schopna jich uspokojit). Čeští učitelé, úředníci, vojáci, četníci, byli ze Slovenska vypovídáni a dávání k dispozici ústředním úřadům v Praze a v Brně. Do naší vesnice se proto navrátili rodáci: Josef Brázda, Karel Šoukal a Václav Drtílek, všichni učitelé. Tehdy začínal lid tušit, že Slováci, podporováni Němci, usilují o úplné rozbití republiky, a že neustanou do té doby, dokud nedosáhnou úplné samostatnosti. Lid s pocitem zrady přijímal tyto zprávy. Proklamace samostatného Slovenského státu dne 14. března 1939 potvrdila obavy a vyvolala pocity zklamání.

Kalvárie vyvrcholila, když vzápětí na to, 14. března, odjel prezident Hácha do Berlína k audienci u Hitlera. Každý tušil novou neblahou zvěst, nové utrpení. Rozhlas drásal nervy a zvyšoval napětí neúplnými zprávami o příčinách odjezdu presidenta. Konečně ráno, v několikaminutových intervalech rozhlas volal ke klidu, k ukázněnosti a k rozvaze: Němci počínaje 6 hod. ranní začali obsazovat naše zbývající území okupačními oddíly své armády. Porušili slib o nedotknutelnosti našich hranic pod zá-

minkou odstranění nepokojů ohrožujících prý mír. V naší obci německé vojsko nebylo, ale mnoho dělníků dojíždějících tehdy do Brna mělo příležitost shlédnout tu mírumilovnou armádu, která prý přišla s pocity přátelství, jež dokazovala svými tanky, děly a kulomety.

Dříve ještě než začali okupanti vstupovat na naše území, napadlo po celé naší vlasti do rána mnoho sněhu, jakoby příroda sama dávala jim najevo, že nevinność této země je nad sních bělejší. Leč nepohnulo nic jejich svědomím. Armády německého vojska pochodovaly našimi městy a vesnicemi, všude se však setkávaly s klidem obyvatel, od kterých očekávaly neurvalost a nepokoje. Brzy po obsazení celého území naší republiky byly vyvěšovány vyhlášky o Vůdcově provolání, v kterých oznamoval našemu lidu, že území naše bere pod svoji ochranu, aby prý byl zachován světový mír, a že zřizuje Protektorát Čechy a Moravu s říšským protektorem v čele. Vláda byla v celku ponechána z dřívější doby.

Dnem 15. března nastává pro náš lid údobí, v kterém pomalu a stále tíživěji byl potlačován náš národní život. Ukázalo se to hned v prvních dnech záboru. Nařízení se množila jak houby po dešti. Přicházela jedna za druhým a rozvracela pokojný život obyvatelstva. Zbraně musely být odevzdány na četnické stanici ve Zbýšově. Někteří si je ukryli v tajných skrýších v budovách a v lesích. Podlehly však brzy zkáze při nedostatečném ošetření. Celkem asi jen 12 obyvatel zbraně odevzdalo. Brzy přišel zákaz prodeje lihovin v hostincích. Alkohol se však prodával dále, stranou, beze svědků.

Němci chovali se u nás brzy jako doma. Všude jich bylo plno: na nádražích, ve vlacích, v obchodech a restauracích, zde pří-

mo cpali do sebe jídla jako hladoví vlci. V obchodech jich bylo nejvíce. Kupovali vše, co se koupit dalo. Výhodný poměr jejich marky k naší koruně jim to umožňoval. Tento poměr, úředně stanovený, byl 1:10. Zanedlouho byli naši obchodníci plní marek. Obyvatelstvo přijímalo je od nich jen s přinucením. Obyčejně jednání v obchodě končilo: „A naše peníze nemáte?“

Vyhlášení nařízení o vyvěšování vlajek s hákovými kříži nebylo dbáno v naší obci s patřičným respektem. Jen veřejné budovy a zbytkový statek byly mezi prvními, na kterých se tyto vlajky zatřepotaly. Byly ovšem vyvěšeny jen na rozkaz nadřízených úřadů. Do tehdejšího zbytkového statku přijel jednou na jaře, asi u příležitosti vůdcových narozenin, nějaký pan Kocáb z Rosic, který přišel i na obecní úřad, umístěný v horní škole a domlouval starostovi Frant. Kulíkovi, že se málo stará o patřičnou výzdobu v obci. Starosta se vymlouval na nedostatek vhodných látek. Toto je charakteristické pro poměr mezi Čechy a Němci. Němci stále něco nařizovali a Češi stále na jejich rozkazy dovedli vymýšlet výmluvy a vytáčky, jen aby nemuseli vyhovět.

Důležité je také zmínit se v tomto zápise o náhlém vyhybání se vpravo. Bývalá republikánská vláda připravovala tuto změnu na květen, leč příchod německých vojsk ji uspíšil. Němci bez jakéhokoliv upozornění při zabírání území jezdili hned vpravo.

Pak přišel zákaz překračovati policejní hodinu. Samozřejmě, že nebyl dodržován. Lidé obyčejně v neděli překračovali ji při uzamknutých dveřích hostinců a zatemněných oknech. Brzy nastal strach, že Němci za svoje marky skoupí všechno zboží, kterého tím bude nedostatek. Proto lidé začali nakupovat vše, co se dalo, látky, cukr, sůl, obuv, kuřivo, atd.

Mezi lidem šířily se již tehdy pověsti o strašném řádění Gestapa. Byla to civilní německá policie. I s tímto orgánem se naše obec brzy seznámila. Jednoho dne přijeli

její dva členové autem a rovnou ke starostovi do kanceláře. Všechno zpřeházeli i v jeho bytě. V přihrádce stolu našli dva staré náboje do revolveru. Kategoricky žádali, aby jim byla ihned vydána zbraň, která ovšem neexistovala. Když se přesvědčili o pravdivosti starostova tvrzení, odešli k p. Jaroslavu Harákovi, č. p. 114, vedoucímu Skautů, jehož byt podrobili důkladné prohlídce. Zabavili některé tiskoviny. Starosta Kulík však tvrdil, že se jim jednalo o zabavení peněz, asi 125,-, které prý měly být odevzdány soudu na likvidaci Skautů. Pan Harák tehdy nebyl doma. Byl v Brně v zaměstnání. Po marné prohlídce odebrali se gestapáci k p. Václavu Kotačkovi na Drahách, bývalému pokladníku Skautů. I tam nic po prohlídce a zabavení neškodných tiskovin nenašli. Zašli tedy dále k Antonínu Sýsovi, č. p. 133, jehož syn Antonín, studující gymnasia, byl také členem výboru Skautů. I zde si počínali podobně. Bezvýsledné prohlídky je nakonec rozzlobily, rozkřikli se na starostu, že jej vezmou s sebou, protože prý je vodí za nos. Starosta Kulík jim odpověděl: „Jestliže jste něco našli, co by se přičilo nařízení německých úřadů, jsem ochoten jít s vámi.“ Když tento výrok gestapáci uslyšeli, pustili jej a odjeli. Tak skončila první návštěva gestapa u nás.

Dne 23. dubna byl ve všech obcích Protektorátu prováděn nábor do nově se tvořící strany, Národního souručenství. U nás v počátku neměla tato akce úspěchu. Přihlásilo se tehdy málo občanů a byli to hlavně bývalí agráři. Předsedou byl zvolen Frant. Jakš, horník v. v. Odznak Národního souručenství měl tvar štítu s políčky národních barev, modré, bílé a červené, přes ně pak byla zlatá písmena NS. Lidé jsou vtipní. Někteří jej nosili obráceně, načež se pak tento odznak podobal přilbici (Žižkově) a písmena SN si pak četli: Smrt Němcům. Podobných zvrácenin se vyskytlo hojně. Kupříkladu nové označení železničních vagonů značkou BMB/ČMD, které znamenalo:

Böhmen-Mähren-Bahn/Česko-moravské-
Dráhy, lidé Je četli: Budeme-Míti-Beneše/
Času-Máme-Dost.

Přišel květen, měsíc oslav Svátku práce. Tohoto roku všichni ti, kteří chodívali manifestovat za socialismus, neodvážili se veřejného projevu. Dělníci se scházeli po tajnu v hostincích, kde jen důvěrně se rokovalo o nejisté budoucnosti. Pak přišel Svátek matek. Oslavily jej školní děti divadelní hrou „Zlaté jahody“. Hra byla se zájmem sledována rodiči a její výtěžek byl věnován

škole.

Staré jednojazyčné orientační tabule při silnicích u obcí byly nahrazeny novými, žlutými s dvojjazyčným nápisem. Tak u silnice do Zakřan byla takováto tabule s nápisem: Lukowan/Lukovany. Brzy došel obecnímu úřadu zákaz tanečních zábav v hostincích. Obyvatele nic nepřekvapovalo, přestože zákazy přicházely jeden za druhým. Pokračování příště.

Přepsala Martina Bulíčková

Právní poradna

Dotaz:

S manželkou máme v SJM dům, chalupu a celoživotní úspory. Tento majetek chceme pro případ smrti jednoho z nás uspořádat tak, že když jeden zemře, tak vše, co je v SJM, připadne žijícímu manželovi.

Naše dvě děti jsme během života řádně a spravedlivě zaopatřili, nemáme v úmyslu je vydědit, ale přejeme si, aby náš majetek zdědily až po smrti nás obou. Slyšeli jsme, že existuje darování pro případ smrti, kde bychom si mohli navzájem po smrti majetek darovat a děti by se svého dědictví, po dobu života jednoho z nás, zřekly.

Byla by pro nás tato varianta vhodná? Je vůbec možné právně řešit ponechání celého společného majetku na tom z nás, který bude ještě naživu a dědit budou děti až po smrti toho druhého? Pokud ano, mohli bychom si takovouto smlouvu sepsat sami, abychom ušetřili notářské poplatky, anebo musí být takováto smlouva sepsána notářem? Jak a kam je vhodné tu darovací smlouvu pro případ smrti uložit, aby byla v případě smrti každého z nás manželů k dispozici notáři, který vše po smrti řeší?

Ondřej a Františka M., Rosice

Odpověď:

Darování pro případ smrti, je právním institutem, jehož právní účinky nastanou až v případě smrti dárce, a v občanském zákoníku je nově zakotven teprve od roku 2014. Na Váš případ bych jej ale aplikovat nedoporučovala. Abyste mohli jeden druhému pro případ smrti darovat majetek v SJM, muselo by být Vaše SJM nejdříve vypořádáno tak, abyste měli veškerý majetek v podílovém spoluvlastnictví. Změna SJM vyžaduje vždy formu notářského zápisu, neboť se jedná o tzv. zúžení SJM. Darování pro případ smrti notářský zápis sice nevyžaduje, ovšem bylo by neplatné, jelikož byste tím fakticky vydědili děti a to nelze. Vámi navržené řešení tedy není možné, neboť nemůžete pořídit darování pro případ smrti tak, abyste vynechali děti, které vždy, pokud nejsou vyděděny, dědit musí. Ve Vašem případě by, přes uzavřenou smlouvu o darování pro případ smrti, stejně dědil pozůstalý manžel a obě děti, každý třetinu.

Ve Vašem případě bych proto doporučila nešetřit na notáři a formou notářského zápisu uzavřít tzv. Dědickou dohodu, ve které je možné dohodnout se do budoucna, jak dědictví vyřešit, včetně toho, aby se děti svého dědického podílu vzdaly ve prospěch toho z Vás, který druhého přežije.

JUDr. Petronela Sojková, advokátka, Rosice, Brněnská 555, tel. 546413003, judrsojkova@gmail.com

Společenská rubrika

Vítání občánků

V měsíci březnu jsme v Lukovanech slavnostně uvítali do života nové občánky: Lukáše Dvořáčka, Kristýnu a Matyáše Kazdovi a Eduarda Tlustoše. Malým občánkům přejeme do života vše nejlepší a rodičům k narození jejich děťátek srdečně blahopřejeme.

Naši jubilanti

V měsících **lednu až březnu 2024** oslavili významné životní jubileum (50, 60, 70, 80 a více let) tyto naši občané:

Leden

Paní Dobromila Holubíková
Paní Anežka Vaverková
Paní Jana Nedorostová
Paní Marie Svobodová
Pan Zdeněk Mohelský

Únor

Pan Michal Dvořák
Pan Pavel Nováček
Paní Blanka Lacinová
Paní Hana Veverková
Paní Zuzana Švarcová

Březen

Paní Jana Novotná
Pan František Cibulka
Pan Jindřich Vyhnalík
Pan Jaroslav Blaha

Všem jubilantům srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme hodně zdraví, pohody a životního optimismu.

Uklidíme
Česko

Uklidíme

Lukovany

6. dubna 2024

Sejdeme se v 9 hodin
na fotbalovém hřišti

Pytle a rukavice zajištěny,
nezapomeňte na pevnou obuv!

Mirek Hájek

724 183 470

Kontakt:

partneri

Nadace

GARNIER

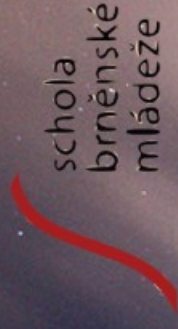
ERGO KOM

SAINT-GOBAIN

ČEPS

schola
brněnské
mládeže

srdečně Vás zveme

VĚČER CHVAL

SE SCHOLOU BRNĚNSKÉ MLÁDEŽE

21. DUBNA 2024 V 17.00

kostel sv. Martina ve Zbýšově u Brna

dirigent: Štěpán Polícer

duchovní slovo: P. Jiří Janalík

V Lukovanské hospůdce

Na zelený čtvrtek zelený

Velikonoční
KRASLIČÁK

Speciální
výrazně plné
14% pivo
s jemnou
hořkostí.

**28. 3. 2024
od 18:00 hod**

**Srdečně zve
Obecní úřad
Lukovany**

Lukovanský zpravodaj, vychází 4x ročně.

Tiskne se pro obec Lukovany. Evidován u MK ČR E 21713.

Vydává Obec Lukovany, Lukovany 70, IČ: 00282031, tel. 546 450 693.

Tiskne společnost Pamiro team s.r.o. (kopírovací centrum Rosice). Bez jazykové korektury!

Příspěvky a ohlasy posílejte na: starosta@lukovany.cz. Příští uzávěrka je 10. 6. 2024